

Sygn. akt II Cz 840/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział II Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ireneusz Płowaś

Sędziowie: SO Janusz Kasnowski

SO Aurelia Pietrzak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2017 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Spółdzielni Mieszkaniowej(...) w B.

z udziałem M. T.

o stwierdzenie nabycia spadku R. T.

na skutek zażalenia wnioskodawcy na zarządzenie Sędziego Przewodniczącego w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy z dnia 6 września 2017 roku, sygn. akt II

Ns 219/17

postanawia:

uchylić zaskarżone zarządzenie.

II Cz 840/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem z dnia 6 września 2017r. w sprawie o sygn. akt II Ns 219/17 sędzia Przewodniczący w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy zwrócił wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej w B. o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym w dniu 28 marca 2016r. R. T. i zdecydował o zwrocie wnioskodawczyni wniesionej opłaty sądowej.

Sędzia Przewodniczący uznał, że obowiązkiem wnioskodawczyni inicjującej postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku jest wskazanie danych wszystkich osób należących do kręgu spadkobierców. Podkreślił również, że obowiązkowi temu nie czyni zadość wskazanie tylko jednego ze spadkobierców i oświadczenie, że posiada on informacje o pozostałych spadkobiercach zmarłego. Przewodniczący wskazał, że wnioskodawczyni winna zwrócić się do Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA celem uzyskania danych osób należących do kręgu spadkobierców spadkodawcy i dopiero wówczas złożyć wniosek o stwierdzenie nabycia spadku. Ostatecznie zważył, że zaniechanie w tym zakresie, nie pozwalało nadać sprawie dalszego biegu procesowego, a w konsekwencji uzasadniało zwrot wniosku (na podstawie art. 130 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.). O zwrocie opłaty sądowej od wniosku Przewodniczący zdecydował po myśli art. 79 ust. 1 pkt 1 a ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Powyższe zarządzenie zażaleniem zaskarżyła wnioskodawczyni zarzucając Sądowi pierwszej instancji:

I. naruszenie prawa procesowego, tj.:

- a) art. 670 zd. 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w ustalonym stanie faktycznym, a w konsekwencji niezasadne zwrócenie wniosku w sytuacji, gdy w jego treści wskazano uczestnika, który jest spadkobiercą po zmarłym R. T. oraz posiada wiedzę w zakresie innych ewentualnych uczestników postępowania;
- b) art. 672 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie, a w konsekwencji niewezwanie ewentualnych spadkobierców zmarłego przez ogłoszenie;
- c) art. 130 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez jego wadliwe zastosowanie jako podstawy zwrotu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, w sytuacji gdy w odpowiedzi na wezwanie do usunięcia braków formalnych wniosku wnioskodawczyni przedłożyła żądany akt stanu cywilnego oraz wyjaśniła, iż nie posiada wiedzy, co do zstępnych, rodziców czy rodzeństwa spadkodawcy;

II. naruszenie prawa materialnego, mianowicie art. 79 ust. 1 pkt a u stawy z

dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych poprzez jego wadliwe zastosowanie w sprawie oraz orzeczenie o zwrocie opłaty sądowej od wniosku za wpis, gdy wniosek o stwierdzenie nabycia spadku nie podlegał zwrotowi.

W oparciu o powyższe skarżąca wniosła o uchylenie zarządzenia w celu nadania sprawie dalszego biegu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzycielki okazało się zasadne. W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd na wniosek osoby mającej w tym interes stwierdza nabycie spadku przez spadkobierców o czym stanowi art. 1025 k.c. Taka osoba składa zatem wniosek, który - zgodnie z zaleceniem przewidzianym w art. 511 § 1 k.p.c. - powinien czynić zadość przepisom o pozwie, z tą zmianą, że zamiast pozwanego należy wymienić zainteresowanych w sprawie. Przepisy o pozwie podpowiadają natomiast, że w ramach warunków przewidzianych dla pisma procesowego wnioskodawca winien wskazać imię i nazwisko stron (zatem w sprawie nieprocesowej swoje i zainteresowanych) oraz oznaczyć miejsce ich zamieszkania i adres (art. 126 § 1 pkt 1 i § 2 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 187 § 1 i art. 511 § 1 k.p.c.).

Nie można jednak pominąć w ocenie okoliczności, kto taki wniosek składa, bowiem jest oczywiste, że jeżeli czyni to osoba bliska zmarłemu (krewny), jak to dzieje się zazwyczaj, to oczekiwanie od niej znajomości uczestników (potencjalnych spadkobierców) i miejsca ich zamieszkania znajduje bardziej racjonalne uzasadnienie, niż wówczas, gdy wniosek składa osoba obca, jak choćby w tej sprawie - spółdzielnia, wobec której spadkodawca posiadał zobowiązanie z tytułu nieuiszczonych opłat mieszkaniowych.

Nie uszło przy tym uwagi Sądu odwoławczego, że we wniosku z dnia 3 stycznia 2017r. wnioskodawczyni wskazała jako spadkobiercę małżonkę zmarłego M. T.. Ponadto w odpowiedzi na zobowiązanie Sądu z dnia 22 czerwca 2017r. skarżąca przedłożyła odpis skróconego aktu małżeństwa spadkodawcy i poinformowała, że nie posiada wiedzy co do zstępnych, rodziców ani rodzeństwa spadkodawcy. Niewątpliwie lepiej byłoby, gdyby wnioskodawczyni jeszcze uprawdopodobniła podjęcie czynności zmierzających do wyjaśnienia, kto ewentualnie mógłby należeć do kręgu spadkobierców R. T., to jednak nie oznacza, że wniosek o stwierdzenie nabycia spadku nie mógł otrzymać właściwego biegu. Pamiętać bowiem należy, że w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku wniosek jest wiążący dla Sądu jedynie

co do osoby spadkodawcy, a zatem w pozostałym zakresie, tj. co do tego, kto jest spadkobiercą i z jakiego tytułu, Sąd dokonuje własnych ustaleń (zgodnie z art. 670 k.p.c.). W tym celu może odebrać od ujawnionego spadkobiercy zapewnienie spadkowe, jak stanowi art. 671 § 1 k.p.c., a gdyby zapewnienie nie zostało złożone albo okazało się niewystarczające, Sąd ma obowiązek wezwania ewentualnych spadkobierców poprzez ogłoszenie (jak wymaga art. 672 k.p.c.).

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzić należy, że to sędzia Przewodniczący powinien podjąć czynności z urzędu w celu ustalenia spadkobierców po zmarłym R. T.. Dopiero zaś gdyby czynności (podjęte z urzędu) okazałyby się niewystarczające Sąd mógłby nałożyć na wnioskodawczynię określone obowiązki dowodowe.

W tym stanie rzeczy zwrócenie wniosku o stwierdzenie nabycia spadku było nieuzasadnione, a wręcz sprzeczne z przepisami i obowiązkami nałożonymi przez ustawodawcę na Sąd.

Mając wskazane okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone zarządzenie (na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397§ 2 k.p.c. i art. 398 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c.).